

Tekoälyohjelma 2026-2028

“Tekoälyohjelman tavoitteena ei ole tuoda VAKEen mahdollisimman paljon tekoälyä, vaan rakentaa ratkaisuja, kyvykkyyksiä ja osaamista sen hyödyntämiseen siellä, missä se aidosti parantaa työtä, tuottavuutta, palveluja ja päätöksentekoa.”

Kimi Korvanen
Tekoälyohjelman johtaja

Tekoälyohjelmalla turvataan hyvinvointialueen tulevaisuutta

Työvoiman saatavuushaasteet eivät tule helpottumaan

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisista on pysyvä niukkuus. Merkittävä osa työajasta kuluu **kirjaamiseen ja muuhun rutiinityöhön**. Tätä **aikaa** tarvitaan jatkossa **entistä enemmän asiakkaille ja potilaille**.

Rahoituksen riittävyys tulee jatkossakin olemaan valtakunnan tasoinen haaste

Rahoitus kiristyy samalla kun palvelutarve kasvaa. **Tuottavuutta on pakko pystyä parantamaan** ilman, että palvelujen laatu tai henkilöstön jaksaminen heikkenee.

Tekoälyohjelman yhteydet

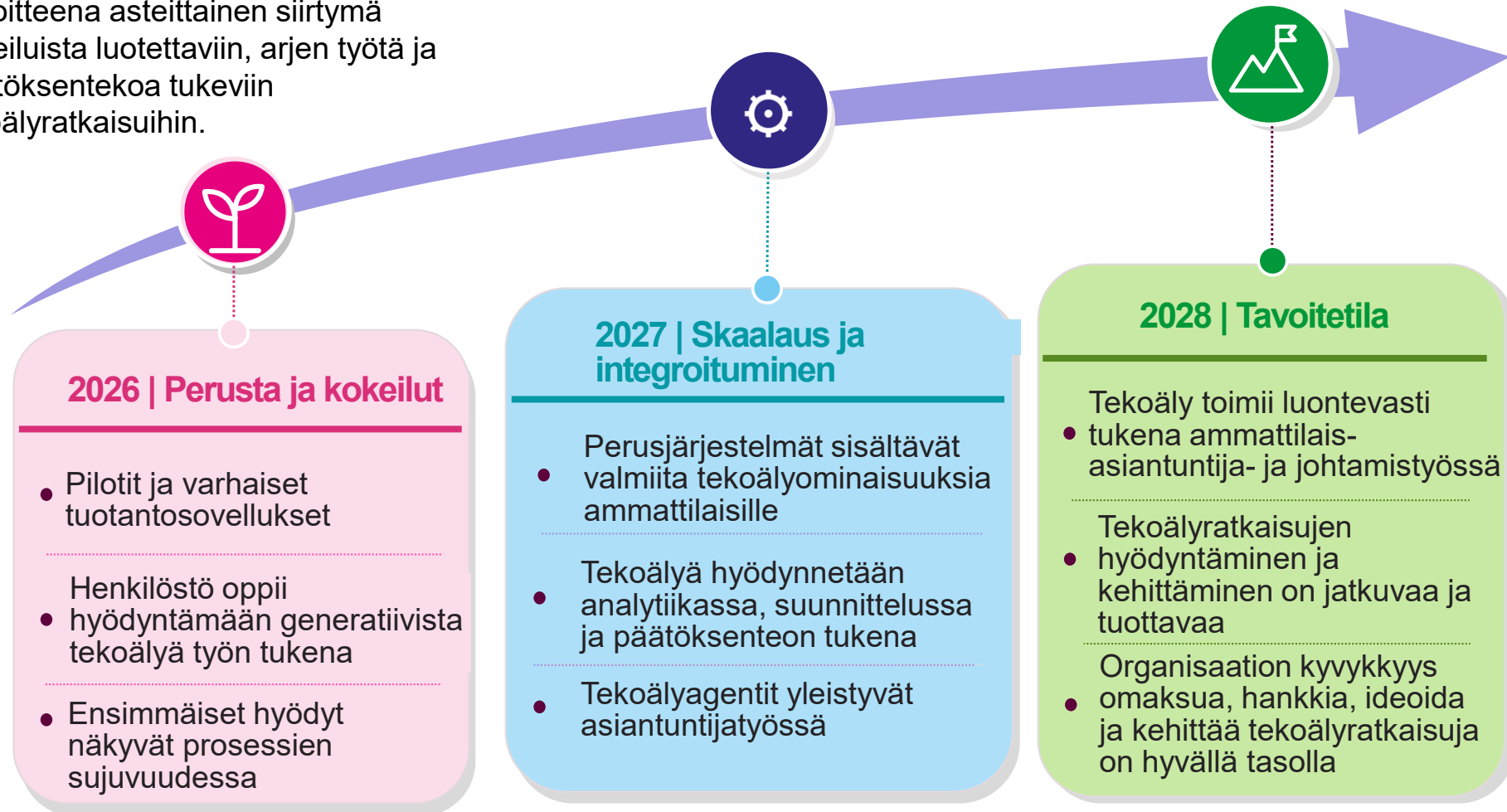
*Tekoälyohjelma ei omista liiketoiminta- tai toimintahyötyä.
Hyödyn omistaa toimialat.*

VAKE:n tekoälyvisio 2026–2028

Tavoitteena asteittainen siirtymä kokeiluista luotettaviin, arjen työtä ja päätöksentekoa tukeviin tekoälyratkaisuihin.

Riskin ja hallintavaatimusten taso

Tekoälyn vaikutus tekemiseen

Huomaamaton /
taustalla toimiva

Kasvava osaamis-, omistajuus- ja muutosvaatimus

Lähellä ydintoimintaa /
vahvasti ohjaava

1. Automatisoiva ja taustalla toimiva AI

Tekoäly auttaa huomaamattomasti taustalla työtehtävissä. Käyttäjän ei tarvitse juuri ymmärtää teknologiaa.

Vahvuudet

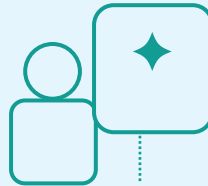
- Helppo ottaa käyttöön
- Tehostaa rutiineja ja laatua
- Riittää fokuoitu osaaminen

Vaatimukset

- Rajattu käyttäjä- ja vastuuympäristö
- Toimialoilla riittää työkalun sujuva käyttö

Esimerkkejä

Esim. läpivientien tuki, laskenta, automaattiset ehdotukset

2. Ihmisen työtä avustava AI

Tekoäly avustaa, mutta hyödyn saaminen edellyttää henkilöstöltä ymmärrystä, osaamista ja aktiivista käyttöä.

Vahvuudet

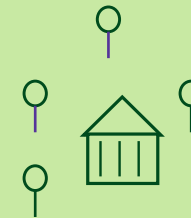
- Parantaa päätöksentekoa ja työn laatua
- Auttaa asiantuntijatyössä
- Mahdollistaa laajemman hyödyn

Vaatimukset

- Käyttöosaaminen ja koulutus
- Ymmärrys toimintatavasta ja rajoista

Esimerkkejä

Esim. copilot-työkalut, analyysin tuki, vaihtoehtojen ja suunnittelun apu

3. Toimintaa aktiivisesti muuttava AI

Tekoäly on lähellä ydintoimintaa ja vaatii organisaatiolta vahvaa osaamista, ymmärrystä ja omistajuutta toimialoilta.

Vahvuudet

- Kasvattaa omaa ymmärrystä ja kehityskykyä
- Tukee omaa kehittämistä ja toimialojen osallistamista

Vaatimukset

- Johdon ja toimialojen vahva omistajuus
- Koulutus, muutosjohtaminen ja jatkuva kehittäminen

Esimerkkejä

Esim. toimintaa ohjaavat agentit, laajavaikuttiset ratkaisut, palveluprosessien älykäs uudistaminen

Kehityksen painopisteet

1.

Asiakas- ja potilastyön tuki

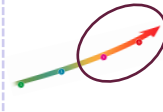
- Tekoälyavusteinen kirjaaminen ja dokumentointi terveys- ja sosiaalipalveluissa
- Asiakas- ja potilastiedon kokoaminen: 360-näkymä ja yhteenvedot ammattilaiselle
- Tekoälytulkkaus ja käännökset

Resurssien
kohdennus

50%

Vaativuus

2.

Asukkaan asiointi ja yhteydenpääsy

- Puhelinpalvelun ja digikanavien tekoäly. Esim. Chatbotit ja ohjaus.
- Asukas saa aina halutessaan yhteyden ihmiseen, mutta halutessaan nopeammin tukea tekoälyltä

Resurssien
kohdennus

20%

Vaativuus

Resurssien
kohdennus

20%

Vaativuus

3.

Hallinnollisten töiden automaatio

- Palvelussuhdeasiat, ostolaskut, dokumenttien hallinta, rekrytointin ja hankintojen ja vastaavien rutiinien automatisointi
- Laskujen reitittämiseen, talouden analysointiin, ennustamiseen ja lukujen pyörittämiseen

Resurssien
kohdennus

10%

Vaativuus

4.

Henkilökohtainen tuottavuus

- Yleiskäyttöiset henkilökohtaiset työkalut (mm. Copilot) koko henkilöstölle tehtäväprofiilin mukaan tukemaan arjen työtä
- Tekoälyagenttiratkaisut automatisoimaan ja tekemään töitä hallitusti asiantuntijoiden ja johtajien tukena

Missä muussa pitää onnistua?

1

Viestintä

Sisäisesti ja ulkoisesti

- Avoin ja ennakoiva viestintä lisää ymmärrystä, sitouttaa ja vähentää epävarmuutta organisaatiossa
- Aktiivinen ulkoinen viestintä vahvistaa näkyvyyttä ja uskottavuutta kehittämisessä

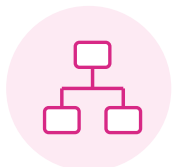
2

Organisaation AI-kyvykkyyksien kasvattaminen

- Osaamisen kehittäminen mahdollistaa laajemmat ja kestävämmät hyödyt myös ohjelman jälkeen.
- Yhteinen ymmärrys vahvistaa kykyä tunnistaa käyttökelpoisia sovelluskohteita

3

Oikean ratkaisun tunnistaminen

Tekoäly, automaatio vai prosessin parantaminen

- Paras ratkaisu on usein yksinkertaisin, selkein ja vaikuttavin
- Kaikkea ei kannata ratkaista tekoälyllä – usein yksinkertainen automaatio tai prosessin korjaus toimii paremmin

Mitä tarvitaan onnistuneeseen tekoälykehittämiseen?

1 Hallintamalli ja tekoälypolitiikka

- Selkeät toimintamallit ja kehittämisen hallinta varmistavat turvalliset ja onnistuneet kokeilut
- Sääntely, lainsäädäntö ja tietoturva pitää olla alusta asti huomioituna kehityksessä ja tekemisessä

2 Laadukas data

- Tekoälyn tuottama arvo riippuu sen käytössä olevan tiedon laadusta
- Huono data -> Itsevarmasti väärässä oleva tekoäly

3 Skaalautuva arkkitehtuuri, infra ja alustaratkaisut

- Yhteen toimivat ratkaisut mahdollistavat kokeilujen hallitun siirtämisen tuotantoon ja laajentamisen ilman uusia päällekkäisiä järjestelmiä ja häiriöitä

4 Kokeiluihin ja kehittämiseen selkeä prosessi

- Selkeä etenemismalli mahdollistaa nopean, mutta turvallisen kehittämisen

5 Selkeä priorisointimalli ja arviointikriteerit

- Pisteytetään jokainen hanke/projekti

1. Hyötypotentiaali
 - Laskennallinen kustannushyöty tai muu (esim. asiakastyytyväisyys)
2. Skaalautuvuus
3. Tekninen valmius
4. Käytettävän datan laatu
5. Tietoturvariski
6. Tietosuoja/AI act riski
7. Kokonaiskustannus

Osaamisen kehittäminen ja muutosvalmius

Tekoälyn hyödyntäminen vaatii yhteisen perustason, kohdennetut oppimispolut ja arjen kokeilukulttuurin.

1

Perusvalmiudet

Vahvistetaan henkilöstön perustason ymmärrystä tekoälystä ja sen mahdollisuuksista omassa työssä.

2

Oppimisen tuki

Tarjotaan erilaisiin tarpeisiin profiileihin sopivia tapoja kehittää tekoälyosaamista.

3

Kokeileva arki

Rohkaistaan henkilöstöä kokeilemaan tekoälytyökaluja ja varataan aikaa oppimiselle.

4

Hyödyt näkyviksi

Kerätään ja jaetaan aktiivisesti käyttökokemuksia sekä osoitetaan hyödyt onnistuneiden esimerkkien kautta.

Miten kehittämisen ympärille järjestäydytään?

"Tavoitteena on tulla osaavaksi ja riippumattomaksi tilaajaksi ja kehittämisen johtajaksi, joka pystyy valvomaan ja huolehtimaan laadukkaasta ja turvallisesta kehittämisestä, sekä tuotantoon viennistä"

Yhteistyö muiden organisaatioiden kanssa

Esim. THL, HUS, Helsingin kaupunki ja muut hyvinvointialueet

Miten hyödyt mitataan ja arvioidaan

Lähtötaso ensin

Jokaiselle kokeilulle ja käyttöönotolle määritetään lähtötaso ennen aloitusta. Ilman lähtötason mittausta kokeilua ei käynnistetä.

Konservatiivinen hyötylaskenta

Hyödyksi lasketaan vain mitattu ja todennettu ajansäästö tai kustannusvaikutus. Arviot tai toimittajalupaukset eivät yksin riitä.

Hyötyjen kotiuttaminen

Jokaisesta skaalauksesta laaditaan kotiuttamissuunnitelma: missä työssä aikaa vapautuu ja mihin se kohdennetaan. Toimialajohto vahvistaa toteutuksen.

Avoin raportointi

Tilannekuvaa seurataan säännöllisesti eri johtamistasoilla. Myös lopetetut kokeilut ja niistä opittu raportoidaan.

Tavoitteet, joihin sitoudumme

200 htv

Vastaavaa työaika vapautettu rutiinistyöstä vuoden 2028 loppuun mennessä

100%

Tuotantoon vietävistä tekoälyratkaisuksista täyttää yhteiset turvallisuus-, omistajuus-, mittaus- ja seurantavaatimukset.

Asiakas- ja potilastyöhön vaikuttavat ratkaisut parantavat vähintään

1

ennalta määriteltyä palvelun mittaria

Esimerkiksi saatavuus, läpimenoaika, työn laatu, asiakaskokemus tai ammattilaisen asiakastyöhön käyttämä aika.

70 %

Henkilöstöstä kokee tekoälyn helpottavan tai nopeuttavan omaa työtään vuonna 2028.

Tekoälykehittämisen ohjenuorat

1

Tekoäly auttaa ja tekee.
**Ihminen varmistaa, tarkistaa
ja hyväksyy** lopputuloksen.

2

Kokeillaan ja testataan nopeasti,
mutta **turvallisesti
ja hallitusti**.

3

Epäonnistumisia ei pelätä,
vaan niistä **opitaan ja
jatketaan eteenpäin**.

4

Viestitään **avoimesti
ja rohkeasti**, myös
epäonnistumisista.